

ופרצת: התפשטות ומקורות בלתי צפויה

Category: בראשית, ויצא

חיו של יעקב מלאים בהחלטות בלתי צפויות ובצעדים שנראים כמו הימור מסוכן. הוא מסרב לקבל את 'הנחות העולם' ובוחר בדרכים לא צפויות שמביאות תוצאות מרשימות. זו הגישה החב"דית: לא לחשוש להעז ולהפיץ יהדות גם באמצעים חריגים שאינם מקובלים על כולם.

יעקב פורץ גבולות

ופרצת [?] זהו שיר פופולארי שהרבה מכירים מהקעמפים, מהיברו סקול וכדומה. השיר הולחן על-ידי חסידי חב"ד בהתוועדות של הרבי.

"ופרצת" [?] על שום מה? בסוף שנות החמישים יצא הרבי בקמפיין של הפצת יהדות באופן נרחב והוא טבע את הסיסמה שצריך לכבוש את העולם באופן של "ופרצת", ומאז הפכה סיסמה זו למוטו של חסידות חב"ד.

מה הפירוש של המילה "ופרצת"?

[רש"י אומר בפרשתנו "וחזקת", שה' בירך את יעקב אבינו שהוא יהיה חזק, המהרש"א (במס' שבת קיח, א) אומר: "ופרצת מלשון פריצת והריסת גדר, שלא יהיה לנחלתו גדר ומיצר ולא מלשון חוזק כפירוש רש"י בחומש"].

בעברית המשמעות היא להתפשט ולהתרחב והרבי רוצה שנעשה "ופרצת". מה מוטל עלינו לעשות? איך "אוכלים" את זה?

מי שקיבל את הברכה הזאת היה יעקב אבינו, ואולי אם נתבונן בקורות ימי חיו [?] נדע מה הפירוש של "ופרצת".

הסיפור הראשון שאנו קוראים עליו זה על הסיפור של הבכורה שכולנו מכירים. עשיו מגיע רעב מן השדה ומוצא את יעקב מבשל עדשים ועשיו מבקש ממנו מעט עדשים, ולפתע ללא הודעה מוקדמת יעקב אומר לו: אתה רוצה עדשים [?] מכור לי את הבכורה שלך!

זהו רעיון מוזר שלא היה עולה בדעתו של שום אדם מן הישוב לבקש בכורה תמורת נזיד עדשים. ולמרות זאת [?] להפתעת הכל [?] עשיו אכן מוכר את בכורתו.

הסיפור הבא שהתרחש עם יעקב הוא סיפור הברכות. אילו יעקב אבינו היה מתייעץ עם כל אחד מבאי בית הכנסת דכאן, אני בטוח שכולם היו מייעצים לו לרדת מהתוכנית של לרמות את אביו. כי: א. זה פשוט לא הוגן לרמות אבא זקן; ב. יצחק עשוי לגלות את המרמה ואז הוא עלול לקלל

את יעקב; ג. מה יקרה במידה שעשיו יופיע באמצע הברכות של יעקב [?] הרי הוא מסוגל להרוג אותו על המקום.

אבל יעקב לא שאל את העצה שלנו והלך להתחפש לעשיו [?] דבר שלא היה עולה על דעתו של אדם נורמלי וכך קיבל את הברכות מאת אביו ויצחק שרצה במפורש לברך את עשיו הסכים ואמר "גם ברוך יהיה".

מי כאן לא רציונאלי?

כעת אנו מגיעים לפרשתנו: יעקב אבינו מגיע לחרן ומסכם עם לבן שהוא יעבוד שבע שנים "ברחל בתך הקטנה" ובסוף "ויהי בבוקר והנה היא לאה". כיצד אדם רגיל היה מגיב על כזה סיפור? ראשית הוא היה מתקשר לעורך-דין ומבקש גירושין, זה הרי מקח טעות! ובוודאי שלא היה מסכים להמשיך לעשות עסקים עם הרמאי הזה. אבל יעקב אבינו עשה את הדברים הכי לא צפויים; כאשר לבן הציע לו שבנוסף ללאה שיתחתן עם רחל ויעבוד שבע שנים נוספות [?] הוא מיד נתן את הסכמתו. ואע"פ שמעולם הוא לא תכנן להינשא עם שתי נשים, הוא עשה זאת. ומה אירע לבסוף? דווקא ההתנהגות הלא-קונבנציונלית שלו הביאה לכך שהוא הקים משפחה לתפארת וגם הפך לאדם עשיר. ואותו לבן שבהתחלה עשה לו טובה שהכניס אותו הביתה כשהוא ערום וחסר-כל מתחנן לפניו שיישאר שם, מדוע? כי "ויברכני ה' בגללך"!

ולבסוף יעקב "בורח" מלבן. אדם שיש לו 4 נשים, 12 ילדים וכו' וכו', לא יכול לקום בוקר אחד

ולברוח [?] אף אחד לא היה מייעץ לו לעשות דבר כזה; להיכן תברח עם 12 ילדים?! וכמו שהוא עצמו אומר לעשיו: "שהילדים רכים והצאן והבקר עלות עליה", ואי אפשר אפילו ללכת במהירות, וא"כ זהו דבר לא מציאותי לברוח, ובכל זאת הוא עשה את זה והצליח.

וההתנהגות הזו חוזרת על עצמה שוב ושוב גם בהמשך חייו של יעקב; הוא שולח את יוסף לבקר את אחיו למרות שהוא יודע שהם שונאים אותו [?] דבר שהוא לגמרי היפך השכל. כאשר רחל נפטרה, במקום לקבור אותה במערת המכפלה כשם שאברהם קבר את שרה אשתו שם ויצחק קבר שם את רבקה אשתו, יעקב קבר את רחל באמצע הדרך, ולא בבית קברות.

אפילו בימיו האחרונים, לפני מותו, עדיין לא נס לחו וכאשר יוסף הביא את שני בניו מנשה ואפרים על מנת לקבל ממנו ברכה, שוב יעקב מפתיע ו"משכל את ידיו" ימין על ראש אפרים ושמאל על ראש מנשה!

תמיד יעקב עשה את הדבר הבלתי-צפוי והמפתיע ביותר. ודווקא ההנהגה הזו הביאה לו את ההצלחה הגדולה, לגדל 13 ילדים (שזה לכשעצמו דבר שאינו רגיל) בחרן, ולבסוף הכל השלימו עמו; יצחק הסכים על הברכות, ולבן הודה לו שהכל בזכותו, והוא ניצח את המלאך, ועשיו התחבק והתנשק אתו

וגם עם ילדיו יוצאי-חלציו היתה לו הצלחה בחינוכם יותר מאשר לאברהם ויצחק שהיה להם בן אחד שעזב את הדרך.

דווקא אצל יעקב שהיה אפוף במריבות ובריבוי נשים וילדים, שזהו לכאורה ה"מרשם" הבטוח ביותר שלפחות ילד אחד יעזוב חס-ושלום את הדרך [?] דווקא אצלו התקיים העניין של "מיטתו שלמה".

‘ופרצת’ [?] גישה ישנה חדשה

אברהם אבינו נותן לעם ישראל את מידת החסד [?] אהבת ה'; יצחק נותן לנו את הכוח ליראת ה' וקבלת עול; יעקב אבינו לימד אותנו מושג חדש: אל תתפעל מה'עולם'. תעשה את הדבר הכי בלתי צפוי, תעשה "ופרצת"!

וזה מה שהרבי עשה כאשר הוא התחיל עם העניין של הפצת היהדות ליהודים שהם לגמרי רחוקים. זה היה דבר מופרך לחלוטין וכל העולם צחק מהתופעה הזאת, דתיים כחילוניים, וכולם אמרו ש"זה לא יעבוד" [?]

בשנות השבעים, הרבי חידש רעיון מהפכני שנקרא "מצוה טנק"; לקח את המילה טנק שקשורה עם הרס וחורבן והפך אותה לדבר חיובי [?] להוציא את היהדות לרשות הרבים בפומבי ובפרהסיא הכי גדולה. פשוט לצאת עם רמקולים לרחובות ולמכור יהדות [?] דבר שהוא לגמרי היפך טבעם של יהודים במשך כל הדורות, שאף פעם לא מכרו יהדות באופן כזה, ואכן רבים רבים התקוממו והתנגדו לתופעה הזו, אולם עם הצלחה לא מתווכחים.

כך גם עם החנוכיות הציבוריות ברחובה של עיר [?] הרבי עשה דבר שאינו מקובל לגמרי. מאז ומקדם יהודים הדליקו נרות חנוכה במנורה קטנה בביתם ואף אחד לא חלם להפוך את זה למנורות ענק בגובה של עשרות מטרים במרכזי הערים הגדולות. זה נקרא "ופרצת" [?] להיות מקורי, להעז, לא לפחד ולא לחשוש ורק כך אפשר באמת להצליח.

ופרצת!